

סיכום דיון וועדת מחירים מיום 6.11.17 – בנושא מלח **בתוספת יוד**

משתתפים:

שלמה פשקוס – מ"מ יו"ר ועדת המחירים, משרד האוצר
זאב קריל – חבר ועדת המחירים, משרד האוצר
דוד שטיינמץ – המפקח על המחירים, משרד הכלכלה והתעשייה
רימונה חן – חברת ועדת מחירים, משרד הכלכלה והתעשייה
עו"ד ינון גוטגליק – לשכה משפטית, משרד האוצר
שירה דימניק – מרכזת ועדת המחירים, משרד האוצר
עו"ד מהא אלג'עפרי דיבסי – לשכה משפטית, משרד הכלכלה והתעשייה
עידו סופר – אגף תקציבים, משרד האוצר
אבידור גינסברג – אגף התזונה, שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות
רגדה ברכאת – אגף התזונה, שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות

רקע:

בפני הוועדה הונח מכתבה של ד"ר רבקה שפר ראש שירותי הבריאות במשרד הבריאות ובו ניתן הרקע לבקשת משרד הבריאות בנושא מלח מיודד, הנקודות העיקריות שעלו במכתב הנן כדלקמן:

- א. תוצאות סקר היוד בישראל שנערך אשתקד מצביעות על חלקים נרחבים של האוכלוסייה הסובלים ממחסור ביוד. יוד הינו מינרל החיוני לייצור של הורמוני בלוטת התריס ומחסור בו עלול לגרום לתת פעילות של בלוטת התריס, זפק, עיכוב בגדילה הגופנית ועיכוב בהתפתחות השכלית.
- ב. ארגון הבריאות העולמי המליץ באופן חד משמעי על תיסוף יוד למזון באוכלוסיות עם מחסור ובהתאמה לכך ביותר מ-120 מדינות בעולם יוד מוסף למזון דרך המלח מאחר ומקורות המזון הטבעיים אינם מספקים כמות נאותה של יוד.
- ג. משרד הבריאות הקים ועדה מלווה ליישום השבת יוד לאוכלוסייה בישראל ולהסדרת מדיניות בריאות הציבור בהקשר הזה. ועדה זו המליצה על השבת היוד דרך מלח כפי שנעשה במרבית מדינות העולם (יוד מוסף למלח, להלן – "מלח מיודד").
- ד. כיום מלח מיודד נמכר רק במלחיות פלסטיק בעלות של כ-5.90 ש"ח ל-250 גרם, בהשוואה לשקיות מלח שאינן מיודד במשקל של 1 ק"ג הנצרכות ע"י מרבית האוכלוסייה (ראו נספח א, נתוני נילסן על שוק המלח לשנת 2016), ונמכרות במחיר מירבי של 2.07 ש"ח כפי שנקבע בהיתר לעניין מחירי מלח מאכל.
- ה. ייצור המלח המיודד כרוך בתוספת עלות היוד ותוספת עלות אריזת נייר ייחודית עם למינציה (ניילון פנימי) המונעת התאיידות היוד.
- ו. סה"כ מכירת מלח מיודד בארץ מסתכמת בשיעור זניח של כ-0.2% מסך מכירות המלח של חברת המלח עתלית (כמפורט בנספח א').

- ז. על פי סקר הוצאות משקי בית, של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הוצאה ממוצעת למשפחה הינה 1.5 ש"ח לחודש.
- ח. מלח מיווד מיוצר ע"י חברת מלח הארץ לשיווק בשטחי הרשות הפלסטינית, שם הוא נמכר במחיר הגבוה ב-20 אגורות ממחיר המלח המפוקח בישראל.
- ט. נציגי משרד הבריאות מסרו כי בדיונים עם חברת המלח נמסר להם כי במידה ולא יוטל על המוצר פיקוח והמוצר לא יוכרז כמוצר דומה למוצר המפוקח בכוונתם למכור את המוצר במחיר שבו הוא נמכר ברשות הפלסטינית בתוספת של עד כ- 10% למחיר.
- על מנת לייצר ולשווק את המוצר בישראל הוועדה נדרשת לבחון את הצורך בהטלת פיקוח מחירים על מוצר זה וכן לבצע בחינה האם מדובר במוצר הדומה למוצר המפוקח.

דיון:

בהתייחס להגדרת מוצר דומה בחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, תשנ"ו-1996 (להלן: "החוק"), לחוות הדעת המשפטית של הלשכה המשפטית במשרד האוצר בנושא מוצרים דומים בענף החלב מיום 13.5.14 ([קישור לחוות הדעת המשפטית](#)) ועמדת המפקח על המחירים במשרד החקלאות מיום 27.5.14 ([קישור לעמדת המפקח](#)), בחנה הוועדה את החלופות העומדות בפניה בעניין החלת פיקוח מחירים על המוצר מלח מיווד.

1. הכרזה על המוצר כמוצר דומה – מעבר לרכיבים שבמוצר המפוקח, יש במוצר זה תוספת של יוד, תוספת זו הינה בעלת תועלת מהותית לצרכן, ובמידה והמוצר יארז באריזה שונה וייחודית ביחס למלח המפוקח, עם למינציה על מנת למנוע את אידוי היוד, בהתאם לאמות המידה שנקבעו בעמדת המפקח על המחירים במשרד החקלאות, אפשר לקבוע כי אין מדובר במוצר דומה.
2. שיווק המוצר כמוצר חדש שאינו תחת פיקוח מחירים – מאחר ואין לוועדה, בשלב זה, אינדיקציה לגבי נתח השוק של המוצר ומאחר והוא מיוצר על ידי חברה שהיא מונופולין מוכרז בתחום המלח למאכל יש חשש כי המוצר ישווק במחירים גבוהים והצרכן ינוצל לרעה.
3. החלת פיקוח מחירים על המוצר החדש – החלת פיקוח מחירים לפי פרק ה' או ו' יכולה לגרום לחברת המלח שלא לייצר את המוצר, יחד עם זאת המהלך של שיווק מוצר מלח מיווד הינו לטובת הציבור ועל מנת למנוע את החשש של פגיעה בציבור הצרכנים מומלץ להחיל פיקוח מחירים לפי פרק ז'.

החלטה:

בבחינת מאפייני המוצר, שוקלת הוועדה לקבוע כי המוצר עומד בקריטריונים להגדרת מוצר שאינו דומה למוצרי המלח המפוקחים.

יחד עם זאת, מאחר וחברת המלח הינה מונופול יוצר ושיווק המלח הינם ריכוזיים ביותר, ולאור העובדה כי המוצר הינו מוצר חדש ונתח השוק שלו אינו ידוע כרגע, סבורה הוועדה שבמידה וחברת מלח הארץ תתחיל בייצור המוצר (מלח מיווד באריזת נייר עם למינציה), יש צורך במעקב אחר מחירי המוצר ורמת הרווחיות של החברה. לאור האמור לעיל, שוקלת הוועדה

משרד הכלכלה והתעשייה
תקציבים

להטיל על מוצר זה פיקוח מחירים לפי פרק ז' לחוק. מהלך זה יאפשר לוועדת המחירים לעקוב אחר רווחיות המונופול בגין יצור ושיווק מוצר זה ולמנוע פגיעה אפשרית בצרכן.

כל האמור לעיל יתקיים תחת התנאים הבאים:

- אריזת המוצר צריכה להיות מובחנת לאדם הסביר בהתייחס למוצר המפוקח.
- סימון ברור על גבי האריזה שבמוצר זה ישנה תוספת של יוד.
- מאחר וכיום אין תקן רשמי למלח בתוספת יוד משרד הבריאות יגדיר בבירור את מרכיבי המוצר הנדרש (יצוין כי משרד הבריאות הגיש בקשה למשרד הכלכלה והתעשייה לאישור תקן רשמי למלח מיודד).

בטרם קביעה סופית בנוגע לשאלת המוצר הדומה ובטרם יוחלט להטיל פיקוח על המלח המיוודד לפי פרק ז' לחוק תפרסם הוועדה שימוע ציבורי ותאפשר לגורמים הנוגעים בדבר לתת התייחסותם להחלטה זו.

ניתן להעביר התייחסות כתובה לוועדה שלא תעלה על 4 עמודים למייל rimonac@economy.gov.il עד ליום 10.1.2018, יובהר כי לא יינתנו הארכות.

משרד הכלכלה והתעשייה
תקציבים

נספח א' : נתוני נילסן על שוק המלח לשנת 2016

חברה	מכר כספי	שיעור מכר כספי	מכר כמותי בק"ג	שיעור מכר כמותי	מחיר לק"ג
חברת המלח	27,743,722	85%	8,888,441	84%	3.1
מתוך כך: מלח הארץ	15,179,216	46%	1,304,871	12%	11.6
מתוך כך: מלח הארץ מועשר ביוד 250 גרם	413,500	1%	16,830	0.2%	24.6
מתוך כך: סלית (מפוקחים)	12,564,505	38%	7,583,571	72%	1.7
אחרים	2,299,793	7%	172,564	2%	
שופרסל (מפוקחים)	2,667,885	8%	1,461,102	14%	1.8
סה"כ	32,711,399	100%	10,522,107	100%	